

**ADVIEZEN
FYSIEKE, DIGITALE EN
SOCIALE TOEGANKELIJKHEID
SCHOLEN DEN HAAG**

Den Haag, februari, 2025

Voorall
Van Diemenstraat 196
2518 VH Den Haag
070 365 52 88
info@voorall.nl
www.voorall.nl
www.facebook.com/voorall

Inhoud

Inleiding.....	2
Fysieke Toegankelijkheid	4
Digitale Toegankelijkheid	7
Sociale Toegankelijkheid	8
Conclusie.....	9
Bijlage 1: Tabel fysieke toegankelijkheid	12
Bijlage 2: Rapporten Sociale Toegankelijkheid	13
Bijlage 3 : Rapporten Digitale Toegankelijkheid	19

Inleiding

De nota 'In Den Haag doet iedereen onbeperkt mee 2024-2026' bevat een agenda voor een toegankelijk en inclusief Den Haag voor mensen met een beperking. Met betrekking tot onderwijs wil de gemeente reguliere scholen aantrekkelijker maken voor kinderen met een beperking. Om die ambitie waar te maken wil de gemeente scholen advies geven over hoe dit kan worden gerealiseerd en op welke wijze de gemeente daarbij ondersteunend kan zijn. Hiervoor is een overzicht nodig in hoe het met de toegankelijkheid van scholen is gesteld. Aan Voorall, de belangenorganisatie voor Hagenaars met een beperking, is verzocht om de fysieke, digitale en sociale toegankelijkheid van vijf scholen in kaart te brengen.

Het testen van de fysieke toegankelijkheid is in samenwerking gedaan met een ervaringsdeskundige met een motorische beperking die zich in een rolstoel verplaatst. De digitale toegankelijkheid is getoetst door de medewerker Digitale Communicatie van Voorall. De sociale toegankelijkheid is getoetst door middel van een interview met de desbetreffende school. Er is voor elke soort toegankelijkheid een format opgesteld met criteria waarop scholen getoetst worden. Daarnaast zijn er criteria opgesteld met betrekking tot de selectie van scholen.

Er is gekozen om de test te richten op kinderen met een motorische, visuele en chronische beperking. De reden hierachter ligt in het feit dat Voorall de meeste kennis en ervaring heeft met betrekking tot deze drie soorten beperkingen. Daarnaast is er door de geringe tijd en capaciteit gekozen om te focussen op deze drie meest voorkomende beperkingen op reguliere basisscholen.

Format Fysieke Toegankelijkheid

Voor het testen van de fysieke toegankelijkheid van de scholen benut Voorall de bestaande leidraad (Schouwlijst Openbare gebouwen) als vertrekpunt. De criteria die hierbij centraal staan zijn de volgende:

1. Entree en speelplein: is het pand en het speelplein te benaderen voor iedereen? Er wordt getest op de volgende punten:
 - Is de entreedeur drempelvrij?
 - Zijn er obstakels naar de entree?
 - Zijn speelattributen toegankelijk?
 - Zijn er communicatiemogelijkheden bij de entree?
2. Gangpaden en binnendeuren: kan iedereen zich door het pand bewegen? Er wordt getest op de volgende punten:
 - Is er een vrije doorloop in de gangpaden?
 - Zijn de binnendeuren automatisch of handmatig?
 - Zijn de gangpaden en binnendeuren drempelvrij?
 - Is de bewegwijzering toegankelijk?
3. Gehandicaptentoilet: kan iedereen naar het toilet?
4. Verdiepingen en licht: kan iedereen naar andere verdiepingen toe?
 - Zijn er trappen met leuning en markering?
 - Is een eventuele lift toegankelijk?
 - Is er duidelijke verlichting voor communicatie?

Format Digitale Toegankelijkheid

Voor het in kaart brengen van de digitale toegankelijkheid van de scholen zijn criteria opgesteld op basis van de digitale toegankelijkheidsrapporten die de medewerker Digitale Communicatie van Voorall ieder jaar schrijft voor organisaties in Den Haag. Het gaat om de volgende criteria:

1. Alt-tekst: Heeft elke afbeelding een alternatieve tekst?
2. Leesniveau: Is alle tekst op de website in B1-niveau?
3. Codekwaliteit: Is de HTML-code goed gestructureerd en overzichtelijk?
 - Hebben alle buttons een waarneembare tekst?
 - Hebben alle elementen voldoende kleurcontrast?
 - Hebben alle links waarneembare tekst?
 - Hebben alle pagina's een goede headerstructuur?
 - Hebben alle pagina's landmarks?
4. Gebruiksvriendelijkheid: Is de website gebruiksvriendelijk?
 - Kunnen contactgegevens snel gevonden worden?
 - Is er informatie beschikbaar over de fysieke toegankelijkheid?
 - Is de menustructuur overzichtelijk?
 - Werkt de zoekbalk volledig?

Format Sociale Toegankelijkheid

De sociale toegankelijkheid is getoetst door middel van een interview met de contactpersoon van de vijf scholen. De vragen zijn gebaseerd op de kennis en ervaring van medewerkers van Voorall met betrekking tot het project

'Bewustwording leerlingen basisonderwijs'. De volgende vragen zijn gesteld:

1. Heeft uw school (bestuurlijke) visie over toelating van kinderen met een (lichamelijke/ visueel/auditief/ licht verstandelijk/chronisch ziek) beperking?
2. Heeft uw school nu of in verleden kinderen met een beperking in de klas gehad?
3. Is er training/ aandacht voor bewustwording bij leerkrachten over kinderen met een beperking?
4. Ondersteund en faciliteert de school de leerling in waar nodig ondersteuning en materialen?
5. Is er aandacht voor bewustwording van leerlingen over kinderen met een beperking?

Selectie scholen

Voorall heeft al enig inzicht in de toegankelijkheid van de Haagse basisscholen. Voor het project 'Bewustwording leerlingen basisonderwijs' bezoekt Voorall al regelmatig basisscholen. Deze kennis is dan ook benut in het selecteren van vijf scholen voor de test. De test is gericht op reguliere basisscholen. Er worden dus geen scholen voor speciaal onderwijs meegenomen in het advies.

Om een referentiekader te schetsen voor deze test heeft Voorall een basisschool die relatief goed toegankelijk is als uitgangspunt genomen. Deze school dient dus als referentiepunt waaraan de andere scholen worden getoetst.

Er is gekozen om de test te focussen op basisscholen die zich hebben gevestigd in oude en nauwelijks aangepaste gebouwen; en relatief nieuwe en tot op zeker hoogte aangepaste gebouwen. Er is geen basisschool geselecteerd die zich

vestigt in een nieuw gebouw. Uit onze ervaring weten we dat de meeste progressie in het verbeteren van de toegankelijkheid ligt in gebouwen die (redelijk) oud zijn. Dit kan zijn door verbeteringen in toegankelijkheid direct aan te brengen in het pand of door adviezen mee te nemen in de ontwikkeling van een nieuw pand.

Bij de selectie van de vijf scholen is rekening gehouden met de spreiding van de stad.

Uit eerdere gesprekken met basisscholen kwam naar voren dat de bereidheid om zo toegankelijk mogelijk te zijn, fluctueert. Een van de redenen hiervoor is dat sommige scholen geen slechte reputatie willen waar ze op afgerekend worden. Daarom is ervoor gekozen om de namen van de basisscholen niet te publiceren. Op deze manier waren basisscholen meer welwillend om mee te werken aan de test.

Samenvattend zijn er vijf reguliere basisscholen gekozen met de volgende kenmerken:

- De basisscholen komen uit de stadsdelen Escamp, Segbroek, Scheveningen, Haagse Hout en Centrum.
- De bouwjaren van de basisscholen zijn 1926, circa.1930, 2007 en 2018.

Fysieke Toegankelijkheid

Op basis van de toegankelijkheidsrapporten zijn er een aantal algemene bevindingen die onderverdeeld zijn in: entree/speelplein, gangpaden/binnendeuren, gehandicaptentoilet en verdiepingen/licht.

Entree en speelplein

De referentieschool heeft geen obstakels naar de entree toe. Daarnaast is de entree drempelvrij en is er de mogelijkheid tot communicatie met de receptie. De entreedeur is breed genoeg voor een rolstoelgebruiker en staat open tijdens de start, pauze en het einde van de schooldag. Echter is de entreedeur alleen handmatig te openen. Het speelplein is redelijk toegankelijk voor kinderen met een beperking. Dat betekent dat er een redelijk aantal speelattributen gebruikt kunnen worden door kinderen met een beperking.

Als dit vergeleken wordt met de andere scholen, zijn er bij vier van de vijf geteste scholen ook geen obstakels naar de entree toe. De entree is bij vier van de vijf scholen gelijkvloers waarbij er een directe mogelijkheid is tot communicatie met de receptie of kantoor. De school waarbij de entree niet gelijkvloers is, heeft een kleine drempel die overbrugd kan worden met een kleine ramp. De entreedeur is bij alle scholen breed genoeg voor een rolstoelgebruiker. De entreedeur van iedere school is bij de start, de pauze en het einde van de schooldag altijd open. Net als bij de referentieschool is de entreedeur bij alle andere geteste scholen ook alleen handmatig te openen en dit gaat vrij zwaar. Daarnaast is bij vier van de vijf scholen de bel om de deur te openen of om in contact te komen met de receptie vrij hoog en dus niet bereikbaar voor een rolstoelgebruiker. De speelpleinen zijn redelijk (2) tot goed (3) toegankelijk voor kinderen met een beperking (volgens de beleidsregel 100% welkom, 70% benaderbaar en 50% bespeelbaar voor kinderen met een

beperking). Echter zijn toegangsdeuren naar het speelplein toe niet bij iedere school toegankelijk (2) vanwege de hoge drempels (hoger dan 2 cm).

Advies:

- *De entree deur is bij alle scholen alleen handmatig te openen en ook vrij zwaar door voornamelijk deurdrangers voor de brandveiligheid. Echter is het voor kinderen in een rolstoel en kinderen met een visuele beperking lastig om deuren handmatig te openen. Het advies is om bij scholen te benadrukken dat kinderen met een visuele beperking en kinderen in een rolstoel moeilijk handmatige deuren kunnen openen en hiervoor hulp nodig hebben. Een optie is om bij kinderen met een beperking te benadrukken dat zij hulp kunnen inschakelen van een begeleider/conciërge die de deur kan openen.*
- *Bij vier van de vijf scholen is de bel om de entree deur te openen of om in contact te komen met de receptie te hoog voor rolstoelgebruikers. Het advies is om de bel lager te plaatsen óf als alternatief een informatiebord op te hangen waar een telefoonnummer van de receptie op staat zodat iemand de deur kan openen.*
- *De toegangsdeuren naar het speelplein toe zijn bij twee scholen niet toegankelijk vanwege te hoge drempels. Hierdoor kunnen kinderen in een rolstoel of chronische beperking niet bij het speelplein terecht komen. Het advies is om met een bouwkundig architect te kijken op welke manier er een ramp gecreëerd kan worden om het rolstoelvriendelijk te maken.*

Gangpaden en binnendeuren

De gangpaden zijn breed genoeg (1.20m) met ruimte om te keren met een rolstoel bij alle scholen, inclusief de referentieschool. Bij de referentieschool als drie andere scholen zijn de gangpaden begaanbaar voor kinderen met een visuele beperking. Bij één school was dit niet het geval, omdat er kleurcontrast miste op de binnendeuren (bijv. stickers in een andere kleur op de ruiten van de deur). Zowel bij de referentieschool als bij alle andere scholen zijn de binnendeuren alleen handmatig te openen. Bij de referentieschool zijn de binnendeuren drempelvrij. Dit geldt niet voor twee andere scholen waar de drempels hoger zijn dan 2 cm.

Advies:

- *Bij één school was het gangpad niet begaanbaar voor kinderen met een visuele beperking doordat er geen contrasterende bestikking aanwezig was op de binnendeuren. Het advies is om scholen te benadrukken om ruiten van binnendeuren te bestikken om het kleurcontrast voor kinderen met een visuele beperking te benadrukken.*
- *De binnendeuren van alle scholen zijn alleen handmatig te openen. Het is vaak lastig voor rolstoelgebruikers, mensen met een beperkte handfunctie en mensen met een visuele beperking om deuren handmatig te openen. Door brandveiligheid mogen deze binnendeuren niet open blijven staan. Zorg er dus voor dat de conciërge goed op de hoogte is van kinderen die wellicht een beperking hebben, zodat hier rekening mee gehouden kan worden.*
- *De binnendeuren zijn bij twee scholen niet toegankelijk vanwege te hoge drempels. Het advies is om met een bouwkundig architect te kijken op welke manier er een ramp gecreëerd kan worden om het rolstoelvriendelijk te maken.*

Gehandicaptentoilet

De referentieschool heeft een gehandicaptentoilet die volledig toegankelijk is. Bij twee andere scholen die relatief kort geleden zijn gebouwd is er een gehandicaptentoilet aanwezig die gelijkvloers is en een ruime draaicirkel heeft voor iemand in een rolstoel. Echter missen er bij de gehandicaptentoiletten van deze twee scholen opklapbare beugels aan beide zijden. Ook mist er bij een school een markering op de deur van het gehandicaptentoilet om te laten zien dat het gaat om een gehandicaptentoilet.

Advies:

- *Drie van de vijf basisscholen hebben een gehandicaptentoilet. De scholen in een oud gebouw hebben geen gehandicaptentoilet, terwijl dit wel een van de meest noodzakelijke elementen zijn binnen toegankelijkheid. Het advies is om samen met een bouwkundig architect te kijken waar een gehandicaptentoilet geplaatst kan worden.*
- *Twee van de vijf basisscholen hebben een gehandicaptentoilet, maar daarbij missen de opklapbare beugels aan beide zijden van de toiletpot. Hierdoor is het voor kinderen in een rolstoel lastig om zelfstandig naar het toilet te gaan. Het advies is om deze beugels te plaatsen.*
- *Bij één school met een gehandicaptentoilet mist er een markering op de deur om te laten zien dat het gaat om een gehandicaptentoilet. Het advies is om een sticker hiervoor te plaatsen op de deur.*

Verdiepingen en Licht

Alle scholen hebben een of meerdere verdiepingen. Bij de referentieschool kunnen de verdiepingen bereikt worden met zowel trappen met leuningen en markeringen als een lift. Echter kan de gymzaal en speelzaal alleen bereikt worden met trappen. De referentieschool heeft geen toegankelijke bewegwijzering voor kinderen met een visuele beperking. Er is wel binnen de referentieschool rekening gehouden met goede verlichting en het tegengaan van geluidsprikkels door aparte zitplekken.

Bij de andere vier scholen zijn er ook trappen aanwezig met leuning. Echter zijn er bij drie van de vijf scholen geen markeringen aanwezig op de trappen. Daarnaast is er bij twee van de vijf scholen geen lift aanwezig. Bij een van de vijf scholen is er toegankelijke bewegwijzering. Er wordt bij alle scholen rekening gehouden met goede verlichting en het tegengaan van geluidsprikkels.

Advies:

- *Bij drie van de vijf scholen is er geen markering aanwezig op de trappen. Echter is dit wel nodig zodat kinderen met een visuele beperking de trap treden beter kunnen onderscheiden. Het advies is om elke traprede te voorzien van een strip met een opvallende kleur.*
- *Twee van de vijf scholen heeft geen lift. Hierdoor kunnen kinderen in een rolstoel niet zelfstandig naar andere verdiepingen toe. Het advies is om met een bouwkundig architect te kijken waar een lift geplaatst kan worden.*
- *Bij vier van de vijf scholen is er geen sprake van bewegwijzering. Voor kinderen met een visuele beperking is het belangrijk dat zij zich kunnen oriënteren in de ruimte en gaan daardoor opzoek naar informatieborden met betrekking tot bewegwijzering. Het advies is om bordjes op te hangen met bewegwijzering naar lokalen, receptie, kantoren en de toiletten. Zorg ervoor dat deze bordjes*

toegankelijk zijn voor kinderen met een visuele beperking. Let dus op kleurcontrast, grootte van de letters en belichting.

Digitale Toegankelijkheid

Op basis van de toegankelijkheidsrapporten zijn er een aantal algemene bevindingen die onderverdeeld zijn in: alternatieve teksten voor afbeeldingen, kleurcontrast en overzicht informatie

Alternatieve teksten voor afbeeldingen

Blinden en slechtzienden maken gebruik van een voorleesprogramma om teksten en afbeeldingen voor te laten lezen op een website. Om een afbeelding voor te laten lezen door een voorleesprogramma is het nodig dat de afbeelding een alternatieve tekst heeft. Dit betekent dat er aan de achterkant van de website in de codering een beschrijving staat van de afbeelding. Ieder IT-bureau weet hoe dit gecodeerd moet worden door middel van alt-teksten. Bij de referentieschool waren de alt-teksten aanwezig. Dit gold ook voor twee van de vier andere scholen.

Advies:

- Bij twee van de vijf scholen waren er geen alt-teksten aanwezig bij de afbeeldingen op de website. Mensen met een visuele beperking kunnen daardoor niet de afbeeldingen laten voorlezen met hun hulpprogramma om zo te weten te komen wat er op de afbeelding te zien is. Het advies is om een IT'er in te schakelen die de alt-teksten kan toevoegen.

Kleurcontrast

Voor mensen die slechtziend zijn of last hebben van hersenletsel is het fijn als het kleurcontrast voldoende is. Dat betekent dat men donkere letters op een lichte achtergrond beter kan zien dan donkere letters op een donkere achtergrond of lichte letters op een lichte achtergrond. Een website waarin bepaalde elementen onvoldoende kleurcontrast hebben, kan voor verwarring zorgen bij mensen met een beperking. Als er bijvoorbeeld veel rode buttons aanwezig zijn op een webpagina, dan weet men vaak niet waar men op moet focussen om de juiste informatie aan te klikken. Bij alle scholen is het kleurcontrast niet voldoende bij de elementen: menuteksten, linkteksten en buttons.

Advies:

- Het kleurcontrast bij de elementen menuteksten, linkteksten en buttons is bij alle scholen onvoldoende. Dit kan voor verwarring zorgen voor mensen met een visuele beperking en mensen met hersenletsel. Het advies is om via een IT'er het kleurcontrast te verbeteren.

Overzicht informatie

Voor mensen met niet-aangeboren hersenletsel en laaggeletterden is het fijn als de informatie op een pagina overzichtelijk en duidelijk is. De referentieschool heeft een website die overzichtelijk en duidelijk is. Bij twee van de vier andere basisscholen staat er vrij veel informatie op verschillende plaatsen op een

pagina. Het is daarom van belang om de informatie duidelijk onder elkaar te zetten met zo min mogelijk onnodige opmaak, zoals onderliggende strepen, verschillende tekstkleuren, dikgedrukte letters etc.

Advies:

- Twee van de vijf basisscholen hebben onoverzichtelijke websites doordat de informatie op verschillende plaatsen staat vermeld. Hierdoor kunnen kinderen met niet-aangeboren hersenletsel in de war raken. Het advies is om de informatie op de websites zo overzichtelijk mogelijk te maken door alle informatie onder elkaar te zetten en geen onnodige opmaak te gebruiken.

Sociale Toegankelijkheid

Op basis van de interviews met de basisscholen zijn er een aantal algemene bevindingen.

Bereidheid

Uit de gesprekken met de scholen is geconstateerd dat de bereidheid om zo toegankelijk mogelijk te zijn hoog is bij scholen die al veel met toegankelijkheid doen (3) en vrij laag is bij scholen die nog weinig met toegankelijkheid doen (2). Deze twee scholen waren zeer terughoudend in de gesprekken en waren niet proactief in de testen. Bij twee van de vijf scholen is het interview over sociale toegankelijkheid geannuleerd. Een van de redenen zou kunnen zijn dat de scholen geen slechte reputatie willen waar ze op afgerekend worden.

Conclusie:

- Twee van de vijf scholen waren niet welwillend voor een gesprek over sociale toegankelijkheid. Een van de redenen kan zijn dat de scholen geen slechte reputatie willen waar ze op afgerekend kunnen worden.

Ondersteuning

De referentieschool is welwillend om kinderen met een beperking op te nemen op school. Zij hebben dan ook ervaring met kinderen met een beperking op de school. De school heeft als bestuurlijke visie dat ieder kind welkom is indien de school dit aankan. De ondersteuning die de referentieschool kan bieden ligt in fysieke aanpassingen en aangepaste ICT producten, zoals aangepast meubilair, SpeakSee, camera's in de klas etc.

Ook alle andere scholen zijn welwillend om kinderen met een beperking op te nemen op school. Twee van de drie scholen hebben ook ervaring met kinderen met een beperking op de school. Sommige scholen waren zich hier niet van bewust, maar kwamen door het interview erachter dat er meerdere kinderen met een beperking op school hadden gezeten. Bij twee van de drie scholen is er geen duidelijke bestuurlijke visie over de toelating van kinderen met een beperking. Men is ook terughoudend om hier uitspraken over te doen. De reden hierachter ligt in het feit dat ze huiverig zijn om verkeerde verwachtingen te scheppen. De kwaliteit van het onderwijs kan volgens hen namelijk in het gedrang komen naarmate er meer kinderen met extra zorg of aandacht in de klas worden opgenomen. Alle scholen kunnen ondersteuning bieden wat betreft fysieke aanpassingen (zoals aangepast meubilair, drempelhulp) en aangepaste ICT-

producten (zoals Speaksee - spraakversterker, extra scherm, loep). Ook volgen twee van de drie scholen specifieke cursussen gericht op wat noodzakelijk is om de toegankelijkheid van kinderen met een beperking te waarborgen. Echter hebben deze scholen wel moeite met het inschakelen van professionele ondersteuning als het gaat om de inhoud van het onderwijs, voornamelijk voor de hogere klassen. Zij weten namelijk niet welke ondersteuning de kinderen precies nodig hebben. Twee van de drie scholen geven aan dat er in het verleden na activiteiten wel vraagtekens gezet zijn bij de veiligheid van kinderen met een beperking bij uitstapjes (musea, excursies en kamp) in verband met ogen/handen te kort bij de leerkracht. Alle scholen geven aan dat bij onvoldoende expertise van de leerkracht, een te groot niveauverschil, of als het kind met een beperking sociaal geen aansluiting vindt, het kind met een beperking doorverwezen wordt naar speciaal onderwijs.

Advies:

- Alle scholen zijn welwillend om kinderen met een beperking op te nemen in hun school. Echter is er bij twee van de drie scholen geen bestuurlijke visie over de toelating van kinderen met een beperking. De reden ligt in het feit dat men geen verkeerde verwachtingen wil scheppen. Het advies is om duidelijke richtlijnen voor de toelating van kinderen met een beperking op te stellen op basis van de capaciteit, de kennis en de ervaring van de school. Op deze manier staat er duidelijk op papier wat de school wel en niet kan betekenen voor een kind waardoor verwachtingen beter gemanaged worden.*
- Twee van de drie scholen heeft moeite met het inschakelen van professionele ondersteuning als het gaat om de inhoud van het onderwijs. Zij weten namelijk niet wat de kinderen aan inhoudelijke ondersteuning precies nodig hebben. Het advies is om als school informatie in te winnen over professionele ondersteuning bij scholen in het speciaal onderwijs.*

Conclusie

De referentieschool is goed toegankelijk op fysiek, digitaal en sociaal gebied. Als het gaat om de fysieke toegankelijkheid scoort de referentieschool goed op de volgende punten: geen obstakels naar de entree toe, drempelvrije deuren, brede toegankelijke gangpaden, aanwezigheid van een gehandicaptentoilet, aanwezigheid van een lift, prikkelarme ruimtes en trappen met leuningen. Als het gaat om de digitale toegankelijkheid scoort de referentieschool goed op de volgende punten: aanwezigheid van alt-teksten en een overzichtelijke website. Als het gaat om de sociale toegankelijkheid scoort de referentieschool goed op de volgende punten: welwillendheid voor opname van kinderen met een beperking, bestuurlijk visie op toegankelijkheid, fysieke en digitale ondersteuning. Echter blijven er een aantal aandachtspunten met betrekking tot toegankelijkheid. Zo zijn de entreedeur en de binnendeuren van deze school alleen handmatig te openen en kan de gymzaal en speelzaal alleen bereikt worden met trappen. Daarnaast heeft de school nog geen toegankelijke bewegwijzering. Ook is het kleurcontrast op de website van de referentieschool nog onvoldoende.

Drie van de vier andere scholen zijn redelijk toegankelijk op fysiek, digitaal en sociaal gebied. Zo hebben een aantal scholen een gehandicaptentoilet en een lift en zijn de gangpaden breed genoeg voor kinderen in een rolstoel. Wat betreft digitale toegankelijkheid hebben de meeste scholen een overzichtelijke website. Op het gebied van sociale toegankelijkheid zijn de meeste scholen welwillend om kinderen met een beperking aan te nemen en proberen ze op verschillende manieren ondersteuning te bieden. Echter zijn er ook nog veel verbeterpunten op de drie soorten toegankelijkheid.

De verbeterpunten met betrekking tot de fysieke toegankelijkheid zijn als volgt:

- een contactpersoon die ondersteuning biedt bij het openen van deuren
- de bel bij de entree deur te verlagen voor mensen in een rolstoel
- deuren drempelvrij maken
- contrasterende bestikking plaatsen op deuren, ramen en trappen
- het plaatsen (of volledig toegankelijk maken) van een gehandicaptentoilet
- het plaatsen van een lift
- het plaatsen van toegankelijke bewegwijzering

De verbeterpunten met betrekking tot de digitale toegankelijkheid zijn als volgt:

- het plaatsen van alt-teksten bij iedere afbeelding
- het verbeteren van het kleurcontrast van ieder element
- het overzichtelijk maken van de informatie

De verbeterpunten met betrekking tot de sociale toegankelijkheid zijn als volgt:

- het neerzetten van een bestuurlijke visie op toegankelijkheid en inclusief onderwijs
- informatie inwinnen over professionele ondersteuning bij de inhoud van onderwijs voor kinderen met een beperking

Een van de vijf scholen is ontoegankelijk op fysiek, digitaal en sociaal gebied. Deze school heeft geen gehandicaptentoilet, geen lift, geen drempelvrije deuren, geen trappen met markeringen, geen bewegwijzering, geen overzichtelijke website, geen alt-teksten en was niet bereid voor een gesprek over sociale toegankelijkheid.

Vervolg

In deze test is er een klein aantal scholen onderzocht waardoor het uiteraard niet volledig representatief is voor alle basisscholen in Den Haag. Deze test dient dan ook als een kleine steekproef om een eerste beeld te krijgen van de toegankelijkheid van basisscholen. Om dit beeld duidelijker te maken is het noodzakelijk om deze test te herhalen onder meerdere basisscholen in Den Haag. Op die manier kunnen er meer gegronde conclusies getrokken worden op het gebied van fysieke, digitale en sociale toegankelijkheid. Daarnaast kan deze test ook als aanleiding dienen om zowel deze vijf basisscholen als andere scholen in Den Haag te informeren over verbeteringen in toegankelijkheid. Dit kan Voorall

doen met behulp van een toegankelijkheidsarchitect, een adviseur Digitale Communicatie en een tipkaart in sociale toegankelijkheid.

Bijlage 1: Tabel fysieke toegankelijkheid

	Refentieschool 1	School 2	School 3	School 4	School 5
Stadsdeel	Escamp	Segbroek	Scheveningen	Haagse Hout	Centrum
Bouwjaar	2007	1926	2018	oud	na 2000
Entredeur drempelvrij	ja	ja	ja	nee	ja
Obstakels naar entree	nee	nee	3x nee 1x ja	nee	nee
speelattributen toegankelijk	redelijk	redelijk	ja	ja	ja
Entree intercom	ja	nee	ja	nee	ja
Communicatiemogelijkheid bij entree	ja	ja	ja	ja	ja
Entree gelijkvloers, hellingbaan, trap, lift	gelijkvloers	ja	gelijkvloers	trap	ja
Entredeur automatisch, dranger, draaideur	handmatig	handmatig	handmatig	handmatig	handmatig
Drempel entredeur	nee, achterdeur wel 4cm	nee, achterdeur wel >2cm	nee, deur naar speelplek >2cm	ja, 2x >2cm	nee
Gangpaden 1,20m vrije doorloop	ja (kluisjes ipv kapstokken)	ja	ja	ja	ja
Binnendeuren automatisch, dranger, draaideur	handmatig	handmatig	handmatig	handmatig	handmatig
Drempel binnendeuren	nee	max 3cm	0cm	3cm	nee
Gehandicapentoilet geheel, gedeeltelijk, niet	volledig toegankelijk	niet	geheel toegankelijk	niet	redelijk toegankelijk
Trappen met leuning	ja	ja	ja	ja, tussentrapen niet	ja
Trappen met markering	ja	nee	ja	nee	nee
Lift: toegankelijk, klein, niet	ja	niet	toegankelijk	niet	ja
Bewegwijzering toegankelijk	nee, ja voor nooduitgangen	nee	ja	x	nee
Verlichting	ja of op maat	ja	goed	redelijk	ja
Geluid	redelijk (aparte zitplekken)	redelijk	goed	stiltcabine aanwezig	ja
opmerkingen	gymzaal en speelzaal zijn niet toegankelijk ivm trappen, deze zijn beide wel akoestisch goed. Gymzaal is op 1ste etage bij locatie Judoschool Lugiajen.		lift paar weken in reparatie		

Bijlage 2: Rapporten Sociale Toegankelijkheid

Referentieschool 1

Heeft uw school (bestuurlijke) visie over toelating van kinderen met een (lichamelijke/ visueel/auditief/ licht verstandelijk/chronisch ziek) beperking?

Bestuurlijke visie: in principe ieder kind is welkom indien de school het aankan.

Heeft uw school nu of in verleden kinderen met een beperking in de klas gehad?

Ja, meerdere kinderen met een beperking, zoals lichamelijk, auditief en mentaal.

Is er training/ aandacht voor bewustwording bij leerkrachten over kinderen met een beperking?

Op aanvraag zijn trainingen voor leerkrachten mogelijk zoals traumaverwerking, diabetes. Er wordt niets in groepsverband georganiseerd.

Ondersteunt en faciliteert de school de leerling in waar nodig ondersteuning en materialen?

Ja, de school weet de wegen te bewandelen om facilitair aanpassingen te regelen. Zo is er gebruik gemaakt van onder andere aangepast meubilair, aangepast ICT producten, SpeakSee (auditieve ondersteuning), camera achter in de klas voor tijdelijk (zieken-)thuis onderwijs.

Is er aandacht voor bewustwording van leerlingen over kinderen met een beperking?

Mag nog meer aandacht krijgen. Groepen 7/8 krijgen de workshops van Voorall en het filmpje "Wielen" wordt gedeeld met groep 4.

Aanvullende opmerkingen

De school vindt het normaal dat ieder kind welkom is. De school wil een goede afspiegeling van de wijk/maatschappij als leerling in de klassen hebben.

School 2

Heeft uw school (bestuurlijke) visie over toelating van kinderen met een (lichamelijke/ visueel/auditief/ licht verstandelijk/chronisch ziek) beperking?

We verwachten inspectiebezoek. En daar is momenteel alles op gericht. Ik kan dus geen inhoudelijke afstemming inplannen voor maart. Er blijft al te veel werk liggen dat hogere prioriteit heeft in dat licht.

Heeft uw school nu of in verleden kinderen met een beperking in de klas gehad?

Is er training/ aandacht voor bewustwording bij leerkrachten over kinderen met een beperking?

Ondersteund en faciliteert de school de leerling in waar nodig ondersteuning en materialen?

Is er aandacht voor bewustwording van leerlingen over kinderen met een beperking?

Aanvullende opmerkingen

School 3

Heeft uw school (bestuurlijke) visie over toelating van kinderen met een (lichamelijke/ visueel/auditief/ licht verstandelijk/chronisch ziek) beperking?

Visie hieromtrent is niet specifiek omschreven. School heeft "inclusief en iedereen is anders" beleid voor leerlingen en leerkrachten.

Heeft uw school nu of in verleden kinderen met een beperking in de klas gehad?

Ja: visueel, auditief, epilepsie, mentaal, niet goed kunnen spreken in kleutergroep.

Is er training/ aandacht voor bewustwording bij leerkrachten over kinderen met een beperking?

In verleden training gevolgd bij Bartimeus Zeist over visuele beperkingen. Huren expertise in zodra wenselijk zoals Speeksea mogelijkheden, Kentalis en ondersteuning bij epilepsie.

Ondersteund en faciliteert de school de leerling in waar nodig ondersteuning en materialen?

Ja waar mogelijk. Al ingezet zijn speciale schermen, speaksee

Is er aandacht voor bewustwording van leerlingen over kinderen met een beperking?

Workshops Voorall en Teamsportservice. Filmpje Wielen wordt gedeeld met groep 4.

Aanvullende opmerkingen

x

School 4

Heeft uw school (bestuurlijke) visie over toelating van kinderen met een (lichamelijke/ visueel/auditief/ licht verstandelijk/chronisch ziek) beperking?

De school heeft een schoolondersteunend profiel. Hierin wordt aangegeven wat de school wel en niet kan bieden.

Heeft uw school nu of in verleden kinderen met een beperking in de klas gehad?

Kind met rolstoel, kind met auditieve beperking, kinderen met lichte gedragsproblematiek en kind met motorische ontwikkelachterstand.

Is er training/ aandacht voor bewustwording bij leerkrachten over kinderen met een beperking?

Indien er kinderen zijn met een beperking worden er aanvullende trainingen gevolgd.

Ondersteund en faciliteert de school de leerling in waar nodig ondersteuning en materialen?

Speksee, aangepast meubilair en kinderfysio 1x per week

Is er aandacht voor bewustwording van leerlingen over kinderen met een beperking?

Workshop Voorall, rolstoelbasketbal en ervaringsles mindset van ervaringsdeskundige.

Aanvullende opmerkingen

Vraagtekens om elke school inclusief te maken. Leerkrachten hebben al 30 kinderen in de klas met veel diversiteit en aandacht. Leerkrachten hebben niet alle expertise voor alle beperkingen. Dan moet professionele ondersteuning ook mogelijk zijn. Voelen

kinderen met een beperking zich prettig als enige kind met een beperking of zitten ze liever met allen tussen lotgenoten?

Toen kind met rolstoel op school zat hebben ze in zelfde lokaal gezeten beneden bij de kleuters, dit vond de rest van de klas wel erg jammer. Miste professionele ondersteuning bij met name externe activiteiten, waardoor leerkrachten de situaties niet altijd als veilig heeft ervaren.

School 5

Heeft uw school (bestuurlijke) visie over toelating van kinderen met een (lichamelijke/ visueel/auditief/ licht verstandelijk/chronisch ziek) beperking?

Mogelijk interview eind februari

Heeft uw school nu of in verleden kinderen met een beperking in de klas gehad?

Is er training/ aandacht voor bewustwording bij leerkrachten over kinderen met een beperking?

Ondersteund en faciliteert de school de leerling in waar nodig ondersteuning en materialen?

Is er aandacht voor bewustwording van leerlingen over kinderen met een beperking?

Aanvullende opmerkingen

Bijlage 3 : Rapporten Digitale Toegankelijkheid

Referentieschool 1

Kleurcontrast

Voor mensen die slechtziend zijn of last hebben van hersenletsel is het fijn als het kleurcontrast voldoende is. Dat betekent dat men donkere letters op een lichte achtergrond beter kan zien dan donkere letters op een donkere achtergrond of lichte letters op een lichte achtergrond. Bij sommige teksten is het kleurcontrast onvoldoende. Dit geldt voor de volgende:

- De buttons 'Peuterschool' en 'Basisschool' op de homepage.
- De buttons 'Aanmelden peuterschool' en 'Aanmelden Basisschool' in de footer.
- Het lichtgroene blok met de kop 'Nieuwsgierig' en het lichtblauwe blok met de kop 'Doorstroom basisschool' op de pagina <https://dearkdenhaag.nl/peuterschool-home/>
- De oranje linkteksten, zoals de tekst 'leren zichtbaar maken' op <https://dearkdenhaag.nl/basisschool-home/>
- Het lichtgroene blok met de kop 'Samenwerking peuterschool' en het lichtblauwe blok met de kop 'Kennismaken?' op de pagina <https://dearkdenhaag.nl/basisschool-home/>

Advies:

- *Zorg ervoor dat het kleurcontrast bij bovenstaande teksten voldoende is door de letters een donkerdere kleur te geven en/of de achtergrond lichter te maken.*

School 2

Alternatieve teksten voor afbeeldingen

Blinden en slechtzienden maken gebruik van een voorleesprogramma om teksten en afbeeldingen voor te laten lezen op een website. Om een afbeelding voor te laten lezen door een voorleesprogramma is het nodig dat de afbeelding een alternatieve tekst heeft. Dit betekent dat er aan de achterkant van de website in de codering een beschrijving staat van de afbeelding. Ieder IT-bureau weet hoe dit gecodeerd moet worden door middel van alt-teksten. Op de website van de school heeft geen enkele afbeelding een alternatieve tekst.

Advies:

- *Zorg ervoor dat iedere afbeelding een alternatieve tekst (alt-tekst) krijgt. Dit kan vrij gemakkelijk gedaan worden door een IT'er.*

Kleurcontrast

Voor mensen die slechtziend zijn of last hebben van hersenletsel is het fijn als het kleurcontrast voldoende is. Dat betekent dat men donkere letters op een lichte achtergrond beter kan zien dan donkere letters op een donkere achtergrond of lichte letters op een lichte achtergrond. Het kleurcontrast van alle oranje letters op een witte achtergrond en vice versa is onvoldoende.

Advies:

- Zorg ervoor dat het kleurcontrast bij de oranje teksten voldoende is door de oranje kleur donkerder te maken. Dit geldt ook voor de witte teksten met een oranje achtergrond, zoals de menu-teksten.

School 3

Kleurcontrast

Voor mensen die slechtziend zijn of last hebben van hersenletsel is het fijn als het kleurcontrast voldoende is. Dat betekent dat men donkere letters op een lichte achtergrond beter kan zien dan donkere letters op een donkere achtergrond of lichte letters op een lichte achtergrond. Het kleurcontrast van de witte letters op een groene achtergrond (de menu-items) en de witte letters op een lichtblauwe achtergrond (agenda-items) zijn onvoldoende. Daarnaast zijn er ook een aantal rode downloadbuttons te vinden op de website (bijv. de pagina 'Bijzonderverlof') waarbij de witte letters in de button niet wit genoeg zijn.

Advies:

- Zorg ervoor dat het kleurcontrast bij de menu-items én agenda-items voldoende is door de achtergronden donkerder te maken.
- Zorg ervoor dat de witte letters bij de rode downloadbuttons feller van kleur zijn.

Overzicht

Voor mensen met niet-aangeboren hersenletsel en laaggeletterden is het fijn als de informatie op een pagina overzichtelijk en duidelijk is. Er staat vrij veel informatie op de pagina 'Aanmelden' waarbij er drie aanmeldformulieren te vinden zijn. Om ervoor te zorgen dat dit duidelijk blijft voor iedereen is het handiger om het aanmeldformulier voor de informatieochtenden (zijkant van de pagina) te plaatsen onder de kop 'Informatieochtenden' in plaats van ernaast. Daarnaast kunnen de menu-items onderaan elke pagina (Aanmelden, Brede Vorming, Persoonlijke aandacht en Vreedzame school) voor verwarring zorgen. Deze items kunnen beter overzichtelijk in de menustructuur geplaatst worden.

Advies:

- Zorg ervoor dat het aanmeldformulier voor de informatieochtenden geplaatst wordt onder de kop 'Informatieochtenden' in plaats van ernaast. Dit zorgt voor meer overzicht.
- Zorg ervoor dat de menu-items onderaan elke pagina geplaatst worden in de menustructuur.

School 4

Kleurcontrast

Voor mensen die slechtziend zijn of last hebben van hersenletsel is het fijn als het kleurcontrast voldoende is. Dat betekent dat men donkere letters op een lichte achtergrond beter kan zien dan donkere letters op een donkere

achtergrond of lichte letters op een lichte achtergrond. Het kleurcontrast van alle witte letters op een lichtgroene achtergrond en vice versa is onvoldoende.

Advies:

- Zorg ervoor dat het kleurcontrast bij de lichtgroene teksten voldoende is door de groene kleur donkerder te maken. Dit geldt ook voor de witte teksten met een lichtgroene achtergrond, zoals de menu-teksten.

School 5

Alternatieve teksten voor afbeeldingen

Blinden en slechtzienden maken gebruik van een voorleesprogramma om teksten en afbeeldingen voor te laten lezen op een website. Om een afbeelding voor te laten lezen door een voorleesprogramma is het nodig dat de afbeelding een alternatieve tekst heeft. Dit betekent dat er aan de achterkant van de website in de codering een beschrijving staat van de afbeelding. Ieder IT-bureau weet hoe dit gecodeerd moet worden door middel van alt-teksten. Op de website van de school heeft geen enkele afbeelding een alternatieve tekst.

Advies:

- Zorg ervoor dat iedere afbeelding een alternatieve tekst (alt-tekst) krijgt. Dit kan vrij gemakkelijk gedaan worden door een IT'er.

Kleurcontrast

Voor mensen die slechtziend zijn of last hebben van hersenletsel is het fijn als het kleurcontrast voldoende is. Dat betekent dat men donkere letters op een lichte achtergrond beter kan zien dan donkere letters op een donkere achtergrond of lichte letters op een lichte achtergrond. Op de website van de school is het kleurcontrast bij de meeste elementen voldoende, behalve bij de linkteksten (zoals de mailadressen, de links naar nieuwsbrieven en de links naar externe websites). Deze zijn lichtblauw op een witte achtergrond waardoor het kleurcontrast laag is.

Advies:

- Zorg ervoor dat het kleurcontrast bij de lichtblauwe link-teksten voldoende is door de lichtblauwe kleur te vervangen voor een donkerblauwe kleur.